

SLAVKOVSKÉ NOVINY

pro město Slavkov a okolí.

Květen 1945

Příloha č. 1.

Kč 3.—

Program nové československé vlády Národní fronty Čechů a Slováků

přijatý na prvé schůzi vlády dne 5. dubna 1945 v Košicích.

I.

Po více než šesti letech cizácké poroby přišel čas, kdy nad naší těžce zkoušenou vlastí vzhází slunce svobody. Na své slavné vítězné cestě na západ osvobodila Rudá armáda velkou část Československé republiky. Tak bylo umožněno, díky našemu velkému spojenci, Sovětskému svazu, že na osvobozené území se vrátil prezident Republiky a byla zde, opět na domácí půdě, vytvořena nová československá vláda.

Nová vláda má být vládou široké Národní fronty Čechů a Slováků a tvoří ji představitelé všech sociálních složek a politických směrů, které doma i za hranicemi vedly národněosvobozenecký zápas za svržení německé a maďarské tyranie. Nová vláda považuje za svůj úkol, aby po boku Sovětského svazu a ostatních spojenců dovedla tento zápas do konce, do úplného osvobození Republiky, přispěla všemi silami českého a slovenského národa k úplné porážce hitlerovského Německa a učinila první kroky pro vybudování nového, šťastnějšího života našich národů v osvobozené vlasti.

Vláda při nynějším svém složení považuje své poslání za časově ohraničené. Po osvobození ostatních částí Republiky a zejména pak českých zemí, bude ve smyslu ústavního dekretu presidenta Republiky na podkladě Národních výborů zvoleno a svoláno Prozatímní Národní shromáždění. Prozatímní Národní shromáždění potvrdí presidenta Republiky v jeho funkci až do řádné volby a prezident jmenuje novou vládu s ohledem na přiměřené zastoupení všech složek našeho národního odboje doma i za hranicemi. Tato vláda a Prozatímní Národní shromáždění připraví a provedou pak v nejkratší možné lhůtě všeobecné, tajné a přímé volby do Ústavodárného shromáždění, které vypracuje novou ústavu Republiky a položí její budoucnost na pevný ústavní základ.

II.

Ještě však probíhá válečná fronta na území naší Republiky, ještě rádí smrtelně zraněný, ale nicméně zoufale se bránící nepřítel na západním Slovensku a v českých zemích, ještě čekají miliony našich bratří a sester na vysvobození z nesnesitelného jářma. Za těchto okolností hlavním úkolem vlá-

dy, jemuž musí býti podřízeno všechno ostatní, bude všemožné stupňování válečného úsilí Československa až do osvobození celé země a úplné porážky hitlerovského Německa.

Proto vláda bude podporovat všemi dostupnými prostředky postupující Rudou armádu — provádět rychlou opravu rozrušených železnic, silnic, mostů, jakož i telegrafních a telefonních spojů a podporovat válečný transport, starat se o vhodné ubytování sovětských vojsk a jejich týlových institucí, pečovat o raněné rudoarmějce a přispívat k zásobování částí Rudé armády potravinami, krmivem a jinými potřebami. Plnění těchto úkolů bude vláda důrazně požadovat i na Národních výborech a ostatních orgánech. Potřebám dalšího vedení války budou podřízena také všechna politická, hospodářská, sociální a kulturní opatření, která budou prováděna na osvobozeném území.

Na osvobozeném území bude vláda pokračovat v mobilisaci zbraně schopných občanů Československa, formovat kolem 1. čsl. sboru novou československou armádu, starat se o urychlený výcvik, výstroj a výzbroj nových československých jednotek a jejich brzké zasazení na frontě. Vláda se také postará o přesun československých pozemních i leteckých jednotek ze západu na osvobozené území.

V zázemí nepřítele bude vláda organisovat všenárodní boj nejširších vrstev národa proti okupantům, bude působit k tomu, aby český lid obětavě stupňoval svůj dosavadní hrdinný boj, aby po příkladu Slováků a partyzánských skupin v českých zemích vysoko zvedl prapor národní partyzánské války v týlu nepřítele, aby všemi prostředky ochromoval německou válečnou výrobu, dopravu a zásobování a přispěl tak ke zkrácení utrpení cizácké okupace a úplnému a brzkému vyhnání okupantů.

III.

Vláda, oceňujíc výjimečné zásluhy Rudé armády o naše osvobození i její rozhodující úlohu v zajištění naší budoucnosti a vzdávajíc hold nedostížitelnému vojenskému umění, bezpříkladné sebeobětavosti a bezmeznému hrdinství jejich příslušníků — chce ještě více upevňovat bojovou spolupráci čsl. armády s Rudou armádou a vidí v ní vzor pro budování nové, skutečně demokratické, antifašistické čsl. armády.

Abyste byla umožněna co nejužší bojová spolupráce s Rudou armádou, nutná v zájmu vítězství i naší budoucnosti, budou organisace, výzbroj a výcvik nové čsl. branné moci stejné jako organisace, výzbroj a výcvik Rudé armády. Tím bude současně umožněna účinná pomoc Rudé armády a dosaženo dokonalého využití jejich neocenitelných bojových zkušeností.

Vláda ve svém úsilí mobilisovat co nejrychleji na osvobozeném území všechny síly lidu do organisovaného ozbrojeného boje proti našim nepřátelům, je si vědoma, že veliké poslání v nynějším zápasu za svobodu i při budoucím zajištění Republiky je s to plnit jedině důsledně antifašistická, národně osvobozeněcká armáda, armáda skutečně demokratická, uskutečňující vůli lidu, spjata s lidem, těšící se důvěře lidu a proto zahrnovaná veškerou jeho láskou a péčí. Vláda proto učiní vše, aby při budování nové československé branné moci byl založen, utvrzen a dále prohlubován lidový, demokratický ráz armády.

Nová čsl. armáda se zrodila v boji proti hitlerismu a jejím základem jsou a budou aktivně se zbrání v rukou bojující složky branných sil našich národů doma i za hranicemi (1. čsl. sbor v SSSR, naši letci, čsl. obrněná brigáda ve Francii, slovenští a čeští partyzáni, povstalecká vojska na Slovensku). Kolem tohoto základu, zejména kolem 1. čsl. sboru v SSSR, bude tvořena nová čsl. branná moc.

Nová čsl. armáda bude budována pro okamžitý boj na frontě a to ihned během boje, který ještě trvá a její nově vycvičené a vyzbrojené jednotky budou co nejrychleji zasazovány do boje po boku Rudé armády.

Aby nová čsl. armáda byla mohutným a ostrým nástrojem antifašistického boje, musí být založena na železné, ale demokratické vojenské kázní, na kázní vyššího stupně, kázní uvědomělé, vyplývající z jasného vědomí národních povinností a plného pochopení daných úkolů.

Aby naše armáda byla vychována v duchu státním, demokratickém a antifašistickém, chce vláda jednou pro vždy skoncovat s t. zv. „nepolitičností“ armády, u vědomí, že pod touto „nepolitičností“ se skrývá podceňování morálního faktoru v boji a že pod její rouškou bují reakční, antidemokratické a kapitulantské tendence. Naopak je třeba, aby každý čsl. voják byl uvědomělým bojovníkem za svobodu národa a uvědomělým obráncem jeho svobody v budoucnosti.

Aby byla mezi všemi příslušníky branné moci vypěstována a udržena i za nejtěžších bojových podmínek a zkoušek vysoká bojová morálka a vysoký antifašistický, demokratický duch, bude ve všech vojenských jednotkách, složkách a ústavech zřízena instituce „osvětových důstojníků“, kteří budou zástupci příslušných velitelů v oboru výchovy a osvěty a u vyšších velitelství budou řídit oddělení výchovy a osvěty. Řídícím výchovným orgánem bude v rámci MNO „Hlavní správa výchovy a osvěty“, jejíž náčelník bude přímo podřízen ministru národní obrany a jeho zástupci a bude jmenován na návrh ministra národní obrany a jeho zástupci vládou. Osvětovým důstojníkům budou zajištěny podmínky pro úspěšné plnění jejich úkolů v boji i mimo boje. Zvláštní pozornost nutno věnovat výchově a uvědomění velitelských kádrů, především též osvětových důstojníků.

Vláda zdůrazňuje, že velitelská místa v nové čsl. republice mohou zastávat jen důstojníci upřímně demokratického, skutečně antifašistického smýšlení. Čsl. armáda může být hrda na sta a tisíce svých důstojníků, kteří, věrní své přísaze Republice, statečně a nebojácně vedli a vedou boj proti německým tyranům doma i za hranicemi, umírali za vlast na popravističích i na bojištích a skvěle osvědčili své vlastenecké, demokratické smýšlení. Současně však je nutno, aby byla co nejrychleji provedena opatření k nejrychlejší očištění armády od všech zrádcovských, kolaborantských, antidemokratických a protilidových živlů, a bude dbáno, aby takové živly nemohly proniknout na velitelská místa. Zkoumání politické a národní spolehlivosti důstojnického sboru v přechodném období bude prováděno příslušnými vojenskými instancemi za součinnosti lidových orgánů, t. j. Národních výborů a Slovenské národní rady, jakož i přímo zvláště k tomu účelu vládou jmenovanými orgány.

Vláda věnuje mimořádnou pozornost školení demokratického, antifašistického důstojnického sboru. Bude dbát o to, aby si důstojníci co nej-

více osvojili bojové zkušenosti Rudé armády i našich bojujících jednotek, vyžádá si pro přechodnou dobu profesory a instruktory od Rudé armády pro vlastní vojenské školství. Bude usilovat o poslání co největšího počtu nejschopnějších důstojníků do sovětských vojenských škol až po nejvyšší vojenská učiliště a akademie.

Stupnice důstojnických hodností bude zjednodušena, materiální poměry důstojníků zlepšeny. Při stanovení požitků bude přihlíženo nejen k dosažené hodnosti, nýbrž také ke skutečně zastávané funkci. Speciálně kvalifikovanými příslušníkům branné moci (lékařům, lékárníkům, inženýrům atd.) budou přiznány odpovídající důstojnické hodnosti. Jmenování a povyšování důstojníků nebude podmíněno jen formálními pravidly, nýbrž bude podporován mimořádný rychlejší postup (resp. jmenování) nejschopnějších, především těch, kteří se osvědčili na frontě v boji.

Vláda se postará o to, aby v nové čsl. armádě bylo plně respektováno státoprávní postavení Čechů a Slováků podle zásady „rovný s rovným“ a aby se Slovákům dostalo ve všech ústředních institucích přiměřené zastoupení. V jednotné čsl. armádě bude zavedena plná rovnoprávnost a rovnocennost slovenštiny a češtiny jako jazyka velících i služebních. V rámci jednotné čsl. branné moci a při zachování plné jednotnosti velení a armádní organizace budou tvořeny slovenské národní vojenské jednotky, jak se o tom podrobněji mluví ve zvláštní hlavě o stanovisku vlády ke slovenské otázce. V armádě budou zachovány a pěstovány bojové tradice našich národů, zejména bojové tradice našich bojujících jednotek a partyzánů.

Činnost v partyzánských oddílech se po prozkoumání uznává v plném rozsahu za službu v nové čsl. armádě. Důstojnické hodnosti v partyzánských oddílech se přiznávají v nové čsl. armádě po přezkoušení, event. po ukončení krátkého kursu.

Vláda zřídí nová bojová čsl. vyznamenání, rády a medaile, odpovídající duchu a bojovým tradicím našich národů.

Při řešení vojenské otázky je vláda odhodlána učinit vše, co bude pomáhat nejrychlejší a nejúčinnější mobilisaci branných sil lidu, jejich zasedení do boje na frontě a úspěšnému vedení boje až do vítězného konce.

IV.

Vyjadřujíc neskonalou vděčnost českého a slovenského národa k Sovětskému svazu, bude vláda pokládat za neochvějnou vůdčí linii československé zahraniční politiky nejtěsnější spojení s vítěznou slovanskou velmocí na východě. Smlouva československo-sovětská z 12. prosince 1943 o vzájemné pomoci, přátelství a poválečné spolupráci bude určovat pro veškerou budoucnost zahraničně politickou pozici našeho státu. S pomocí Sovětského svazu bude dovršeno osvobození Československé republiky, aby tak s jeho oporou byla navždy zajištěna její svoboda a bezpečnost a aby za všestranné součinnosti se Sovětským svazem byl národům Československa zabezpečen pokojný rozvoj a šťastná budoucnost.

Vláda bude od počátku uplatňovat praktickou součinnost se Sovětským svazem a to ve všech směrech — vojensky, politicky, hospodářsky, kulturně — při čemž si přeje uskutečnit vzájemnou výměnu zástupců a vzá-

jenný styk se sousedící ukrajinskou svazovou sovětskou republikou. Snahou vlády bude, aby při konečném rozdrčení hitlerovského Německa, při výkonu trestu nad Německem, při ukládání reparací Německu, při určování nových hranic a organizaci budoucího míru — Československo stálo co nejtěsněji po boku Sovětského svazu a v jedné řadě s ostatními slovanskými a demokratickými státy.

Vláda bude spatřovat důležitý svůj úkol v tom, aby uskutečnila pevný spojenecký svazek s novým demokratickým Polskem, aby co nejdříve bylo také možno provéstí předpokládané rozšíření československo-sovětské smlouvy z 12. prosince 1943 v trojstranný pakt, který by stvrdil spojení Československa, Polska a Sovětského svazu proti německé výbojnosti. Pokud jde o Polsko, vláda se vynasnaží, aby bylo zapomenuto neblahé minulosti a aby poměr Československa k nové Polsece byl od počátku postaven na nový základ, na základ slovanského bratrství.

Slovanskou linii své zahraniční politiky bude vláda sledovat i tím, že naváže nejprátelštější spojení s novou Jugoslavií a že nalezne formu nových styků i se slovanským Bulharskem.

V poměru k Maďarsku využije vláda plně stavu příměří, které zvláště díky pomoci Sovětského svazu vyznělo tak významně ve prospěch Československa, aby později, po napravení všech křivd a zločinů, spáchaných maďarskými okupanty, podporovala snahy o přiblížení nového a skutečně demokratického Maďarska stejně jako nezávislého a demokratického Rakouska k okolním slovanským národům a státům.

Tuto hlavní orientaci československé zahraniční politiky, nesenou duchem slovanského přátelství, postaví vláda na širší základ všeobecných přátelských vztahů k demokratickým západním mocnostem a ke všem demokratickým státům, stojícím v protinacistické frontě spojených národů. Přátelské vztahy k Anglii, jejíž pomoci za války si vysoce ceníme, jakož i k USA, bude vláda utužovat podobně jako zvlášť úzké přátelství k Francii, při čemž bude její snahou, aby se Československo stalo aktivní složkou při budování nového pořádku v osvobozené, demokratické Evropě.

V.

Ve své domácí politice bude vláda vycházet ze základního článku československé ústavy, že lid je jediným zdrojem státní moci. Proto vláda bude budovat veškerý veřejný život na základě široce demokratickém, zabezpečí lidu všechna politická práva a povede neúprosný boj za vymýtní všech fašistických prvků.

Na rozdíl od dřívějšího byrokratického, lidu vzdáleného, správního aparátu, tvoří se v obcích, okresích a zemích jakožto nové orgány státní a veřejné správy lidem volené Národní výbory. Tyto lidem volené, pod neustálou kontrolou lidu stojící a až na další lidem odvolatelné Národní výbory budou v obvodu své působnosti spravovat všechny veřejné záležitosti a dbát vedle orgánů ústředních o veřejnou bezpečnost a zřídí si podřízený jim demokratický úřednický aparát. Vláda bude svoji politiku uskutečňovat Národními výbory a plně se o ně opírat. Všechny správní a násilnické orgány a instituce, vytvořené bývalými režimy okupantů a zrádců se zrušují.

Pro prozatímní správu obcí a okresů s většinou státně nespolehlivého neložanského obyvatelstva, budou určeny správní funkce.

Osvobozený lid vyšle do Národních výborů své nejlepší představitele, nehledě i na to, jsou-li nebo nejsou-li příslušníky některé politické strany, kteří se však osvědčili v boji proti cizáckým vetřelcům a zrádcům a svými činy dokázali a dokazují skutečné vlastenecké cítění a demokratické přesvědčení. Zároveň však bude lid a vláda bedlivě střežit, aby se do Národních výborů nevetřely živly, které spolupracovaly s okupanty, podporovaly zrádce a ve službách nepřítelů si získaly mrzké osobní výhody.

Vláda bude plně podporovat tvůrčí iniciativu a veřejnou činnost nejširších lidových vrstev. Vedle přímé účasti na správě a řízení státních a veřejných záležitostí prostřednictvím Národních výborů bude lid mít právo na tvoření dobrovolných organizací různého druhu — politických, odborových, družstevních, kulturních, sportových a jiných — a uskutečňovat prostřednictvím těchto svá demokratická práva. Při tom však nebude připuštěno, aby do těchto organizací pronikli zrádci národa, fašisté a jiní zjevní nebo zamaskovaní nepřátelé lidu.

Bude provedeno důsledné zrovnoprávnění žen ve všech oblastech politického, hospodářského i kulturního života. Bude zavedeno všeobecné volební právo mužů i žen, počínaje 18. rokem věku a rozšířeno i na příslušníky branné moci. Aktivního i pasivního volebního práva ve smyslu dekretu presidenta Republiky o potrestání válečných vinníků, zrádců a kolaborantů a ustavení lidových soudů budou však zbaveni všichni zrádci národa a pomahači nepřítelů. Zaručeny budou plně ústavní svobody, zejména svoboda osobní, shromážděvací, společovací, projevu mínění slovem, tiskem i písemem, domovní a listovní tajemství, svoboda učení, svědomí a náboženského vyznání. Diskriminace občanů Republiky z důvodů rasových nebude připuštěna.

VI.

Vláda, jako první domácí vláda Republiky, se bude pokládat za stělesnění česko-slovenského státního společenství, založeného na nových zásadách. Činíc konec všem starým sporům a vycházejíc z uznání Slováků jako nacionálně svébytného národa, bude vláda od prvních svých kroků důsledně se snažit, aby v česko-slovenském poměru byla uskutečněna zásada „rovný s rovným“ a aby tak bylo uplatněno skutečné bratrství mezi oběma národy.

Uznávajíc, že Slováci mají býti pány ve své slovenské zemi, stejně jako Češi ve své české národní domovině, a že Republika bude obnovována jako společný stát rovnoprávných národů, českého a slovenského, vyjádří vláda toto uznání důležitými státně-politickými akty. Bude spatřovat ve Slovenské národní radě, opírající se o Národní výbory v obcích a okresech, nejen oprávněnou představitelku samobytného slovenského národa, nýbrž i nositelku státní moci na území Slovenska (moci zákonodárné, vládní a výkonné), jak to odpovídá zvláštní dohodě Slovenské národní rady s presidentem Republiky a s československou vládou v Londýně. Společné státní úkoly bude vláda, jako centrální vláda Republiky, provádět v nejužší součinnosti se

Slovenskou národní radou a se sborem slovenských národních pověřenců jako výkonným vládním orgánem Slovenské národní rady.

V rámci nově budované jednotné československé branné moci a na základě jednotných služebních řádů, budou tvořeny národní slovenské vojenské útvary (pluky, divise atd.), složené převážně z mužstva, poddůstojnictva a důstojnictva slovenské armády, pokud se neprohřešili proti národní cti Slováka a nebudou podléhati trestnímu stíhání pro svoji činnost za bývalého zrádcovského režimu, převezmou se do čsl. armády ve své dosavadní hodnosti, při čemž bude směrodatné dobrozdání a doporučení Slovenské národní rady.

Nová vláda Republiky bude se starat o to, aby při ústavním řešení poměru národa slovenského a českého byly konstituovány slovenské orgány moci zákonodárné, vládní a výkonné, tak jako je má dnes slovenský národ ve Slovenské národní radě.

O budoucím rozdělení kompetence mezi orgány ústřední a slovenské dohodnou se legitimní zástupci národa českého a slovenského. V ústředních státních úřadech, institucích a v hospodářských orgánech celostátního významu bude Slovákům zabezpečeno přiměřené zastoupení co do počtu i co do významu.

VII.

Vláda se bude starat o to, aby byla co nejdříve vyřešena otázka Zakarpatské Ukrajiny, postavená samým obyvatelstvem této země. Vláda si přeje, aby tato otázka byla vyřešena podle demokraticky projevené vůle karpato-ukrajinského lidu v plném přátelství mezi Československem a Sovětským svazem a jest přesvědčena, že tomu tak skutečně bude. Vláda učiní v tomto smyslu všechny nutné přípravy.

VIII.

Strašné zkušenosti, jichž se Češi a Slováci dožili s německou a maďarskou menšinou, které se z velké části staly povolným nástrojem dobováčské politiky proti Republice zvenčí a z nichž se zejména českoslovenští Němci propůjčili přímo k vyhlazovacímu tažení proti českému a slovenskému národu — nutí obnovené Československo k hlubokému a trvalému zá-sahu. Republika nechce a nebude postihovat své loyální německé a maďarské občany a zejména ne ty, kteří i v dobách nejtěžších zachovali k ní věrnost, s vinníky však bude postupovat přísně a neúprosně, jak to vyžaduje svědomí našich národů, svatá památka nesčetných našich mučedníků, klid a bezpečnost budoucích pokolení. Vláda se proto bude přidržovat těchto pravidel:

Z občanů československé republiky německé a maďarské národnosti, kteří měli československé státní občanství před Mnichovem 1938, bude státní občanství potvrzeno a event. návrat do Republiky zajištěn antinacistům a antifašistům, těm, kteří vedli už před Mnichovem aktivní boj proti Hen-

leinovi, proti maďarským irredentistickým stranám a za Československou republiku, kteří po Mnichově a po 15. březnu byli německou a maďarskou státní mocí pro svůj odpor a boj proti tamnímu režimu a za věrnost k Československé republice pronásledováni a uvrženi do žalářů a koncentračních táborů, anebo kteří museli před německým a maďarským terorem uprchnout za hranice a tam se účastnili aktivního boje za obnovení Československa.

U ostatních československých občanů německé a maďarské národnosti bude československé státní občanství zrušeno. Tito občané mohou znovu optovat pro Československo, při čemž si úřady Republiky ponechávají právo individuálního rozhodnutí o každé žádosti. Ti Němci a Maďaři, kteří budou souzeni a odsouzeni pro zločin proti Republice a proti českému a slovenskému národu, budou zbaveni československého občanství a vypovězeni z Republiky navždy, pokud je nestihne trest hrdelní.

Němci a Maďaři, kteří se přistěhovali na území Československé republiky po Mnichovu 1938, budou z Republiky vykázáni ihned, pokud nepodléhají trestnímu stíhání. Výjimku činí osoby, které pracovaly ve prospěch Československa.

IX.

Vláda bude pokládat za svůj nejvyšší odpovědný úkol a za svoji mravní povinnost před českým a slovenským národem, postihnouti a vydati soudu a trestu všechny válečné provinilce, všechny zrádce, všechny vědomé a aktivní pomocníky německých nebo maďarských utlačovatelů. Tento úkol bude vláda prováděti bez všech průtahů, bez kolísání a bez shovívavosti vůči komukoliv.

Dokud jde o německé a maďarské válečné provinilce, postará se vláda o jejich okamžité zneškodnění, uvěznění a předání mimořádným lidovým soudům. Při tom nebudou u těchto německých a maďarských provinilců vyšetřovány a trestány zločiny, spáchané na národech Československa a na československém území, nýbrž i jejich zločiny, spáchané na druhých národech, především na spojeneckém Sovětském svazu. Zjištění německých a maďarských provinilců tohoto druhu budou předání sovětským orgánům. Budou zřízeny tábory pro konfinování německých a maďarských příslušníků, kteří měli jakoukoliv spojitost s nacistickými a fašistickými organizacemi, s jejich aparátem a s jejich ozbrojenými a teroristickými formacemi.

Zvláštní opatření provede vláda v zájmu toho, aby bylo zajištěno souzení a potrestání zrádců, kolaborantů a fašistických živlů z řad českého a slovenského národa. Ve spojení s Národními výbory budou všude uvedeny v činnost mimořádné lidové soudy, při čemž jejich příslušnost bude určena místním okruhem a povahou provinění. Pro zvláštní případy, týkajících se známých a zvláště odpovědných provinilců, bude zřízen Národní soud v českých zemích a na Slovensku. Pro trestní stíhání zrádců a kolaborantů budou všeobecně sloužit za podklad ustanovení dekretu presidenta Republiky o potrestání válečných zločinců.

(Dokončení v příloze č. 2. Slavkovských novin.)